יג ב מייי שם הלכה י: א ג מיי פ"ה מהלכות

נזירות הלכה א סמג

לאוין רמג:

ג ה מיי שם הלכה ב:

עירובין פב. סנהדרין כה. חגינה י. נדרים יט: כח.. לוגיגט יו מדיט יען. כוו, (3) [נדרים יט. ע"ש לעיל ח. תוספתא פ"ב], ג) [לקמן מד.ז. ד) ולעיל לב:ז, ה) שייך לעיל לג., ו) ל"ל הרבה,

נוסחת הריב"ן

אז דהוי: בז כמו שטר דומיא דכרי הוא: ג] שמא יש בו: ד] השתא: ה] הקדש בטעות החדש: וז עלי המתחלחות הקדש. ז] על המתחתקות מבני אדם: ז] וכגון שאמר מעכשיו: ח] אינה: מעכשיו: ח] אינה: ט] דסתמא: י] בספק: כ] ד"ה אינו חייב כו" כאו רה נמצא בעמוד ב' אחר ד"ה אף כל פרי גמור כו": ל] וה"ה נמי שחייב על זג כו': מז בכזים ודאי והא:

הגהות הגר"א גמ' כגון דאמר (הריני :מיר) מא"מ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה אמר רב ששת וכו' וכגון שמעכשיו. נ"ב עי' א"מ: ב] תום' ד"ה אלא ר"י וכו' אע"ג דבשעת שנדר לא הפלאה. נ"ב עי' א" ג] ד"ה תנא חדא ט' נזירים גדי כוי דמתני' דכוי תי' דכוי נמחק ונ"ב דתשעה דכוי נמחק ונ"ב דתשעה נתפסין עי' א"מ:

הגהות התוספות חיבת ספק נמחק.
בס"א דאין כאן. 3. ל"ל
לומיבת אלא נמחק. אבל ותיבת אלא נמחק. 4. ל"ל כענין. 5. ל"ל דכתיב קלום.

מוסף רש"י . אין אחד מהן נזיר. שניס יושבין ואחד עובר, זה אומר הריני טיר אם כמותו הוא שהוא נזיר, וחבירו אומר הריני אם כמותו הוא שאינו נזיר. ושניהם מתכוונים למירות, ונמלא כאחד מהם, ואמר ר' טרפון אין אחד מהן נזיר, שעל ספק אמר דבריו מחילה ואין זו הפלאה, דכי יפליא איש יפרש משמע וסנהדריו כה. וכעי"ז ערובין פב. וחגיגה י.). לפי שלא נתנה נזירות. להיות טיר נתלייה ונספק, אלא להפלאה. בהפלחה ודחית מפורשת (חגיגה י.) שיהא נדרו מפורש על הודאי ולא בתורת ספק אי נזיר אותו סבל כנגדו (נורוריו פר.) יאכט כטגלו (עודבין פב.) דבעיגן בשעה שנדר שיהא יודע אי הוי נזיר (נדרים מים. ומצאו שנגנב או שאבד. ואין ידוע אס היה שס מאה כור אי לא (נדרים ים.). ר"ש אוסר. שחייב בטירות, הואיל דהוי ספק אי הוו ביה מאה כור אמרינן . דהוי ביה ודאי מאה כור וליהוי נזיר, שכל ספק נזירות להחמיר (לעיל ח.). הדרן עלך בית שמאי

מני אינימא כ' טרפון. ור' יהודה דבר פלוגמיה דר"ש נקיט לה לבית הלל לא הוי נזירות בטעות: אימא מי שנתקיימו דבריו אביי אמר אליבא דר' טרפון והאי דקאמר ר' טרפון משום דסליק מיניה. הא 💎 כגון דאמר אי נמי לאו פלוני הוא אהוי נזיר ומאי לא נתקיימו דבריו אתא לקמן הוי נזיר: והתניא ר"י אומר משום ר' טרפון אין אחד. מכל אלו שבמשנתנודי היו שנים מהלכים בדרך כו׳ אינו נזיר: אלא

ר"י דכרי הוא. דאמר ספק נזירות להקל וכיון אדהכא ספק אם איש פלוני הוא בו דומיא דכרי דאינו יודע אם יש בו מאה כור אם לאו אינו מיר: ר"ש סבר כיון דחילו לח נגנב דלמא הוי ביה מאה כור והוי נויר השתח נמי. דנגנב חיישינן גושיהה בו מאה כור וליהוי נזיר. והכי נמי בהאי דהרתיע לאחוריו כיון דאילו אתי לקמן וידעינן ביה דהוא פלוני שוה מר עליו והוי מיר דוהשתא נמי ליהוי מיר ואפילו לב״ה הלכך אי אפשר לו לפטור את עלמו בלא נזירות אלא דאמר אם כדברי היה הריני נזיר כו': בותבר' ראה את הכוי כו' כולן נוירין. ואליבא דב"ש דאמרי הקדש בטעות הזדהוי הקדש והוא הדין לנזיר בטעות: גבו^י מני חדא. על מתני׳ דחית בה ט׳ נזירין: ותניח ולא בהמה הריני נזיר שאחר מכם נזיר אידד ע' נויריות. יש בו לחדם חחד: הריני נזיר שאין אחד מכם נזיר הריני נזיר בשלמה ע' נזירים. משכחת לה כגון שכולכם נזירין הרי כולן נזירין: **גבו'** תני דהוו גברי טפי דאיתפיסו ואזיל בהדי חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע הדדי דפתח חד ואמר הריני נזיר שזו חיה והב׳ אמר הריני נזיר שאין זו חיה נזיריות בשלמא תשעה נזירין כגון דהוי והג' אמר הריני נזיר שזו בהמה והד' גברי מפי דאיתפים ואזיל ביה אלא תשע אמר הריני נזיר שאין זו בהמה והה׳ נזיריות לחד גברא היכי משכחת לה אמר הריני נזיר שזו בהמה וחיה והו' בשלמא שית משכחת לה כדתנן אבל אמר הריני נזיר שאין זו לא חיה ולא תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון בהמה ואיתפיסו השאר באלו שנדרו על הכוי ואמר השביעי הריני נזיר שא׳ מכם נזיר והח' אמר הריני נזיר שאין . א' מכם נזיר והט' אמר הריני נזיר שכולכם מירין הרי כולן מירין ויש כאן ט' מירין. אלא ט' מיריות לחד גברא היכי משכחת לה: בשלמא שית. קמייתא דכוי מלי למימרינהו חד גברא

אלא אידך בבא דחד מנכון נזיר

שאין אחד מכם מיר לא משכחת לה

אלא בגברי טובא: אמר רב ששת. משכחת לה ט' מיריות כגון

דאמר הריני נזיר ונזירות הכל עלי דאמר הריני נזיר שזו חיה הריני

נזיר שאין זו חיה הריני נזיר שזו בהמה הריני נזיר שאין זו בהמה

הריני נזיר שזו חיה ובהמה הריני נזיר שחין זו לא חיה ולא בהמה

הרי שית וחזר אמר כל נזיריות יו המתחלקות על כל בני אדם

על הכוי הרי הן עלי א] וכגון זו שמעכשיו מקבל אני עלי בין שזו חיה

ובין שזו אינה חיה הריני נזיר בין שזו בהמה ובין שאין זו בהמה

הריני נזיר בין שזו בהמה וחיה ובין שזו שולה בהמה ולה חיה

הרי כאן ט' נזיריות: לישנא אחרינא בשלמא ט' נזירים. משכחת

לה כגון דהוו גברי טפי דאיתפיסו ואזול דכי אמר חד הריני נזיר

שזו חיה ובא השני ואמר הריני נזיר שאין זו חיה ובא השלישי

ואמר הריני נזיר אם הוא כדברי אחד מכם וכי הדר ואמר רביעי

שזו בהמה וחמישי שאין זו בהמה ובא הששי והתפים ואמר הריני

נזיר אם הוא כדברי אחד מכם וכי הדר אמר שביעי הריני נזיר

שזו חיה ובהמה ושמיני אמר שאין זו לא חיה ולא בהמה ובא

הדרן עלך בית שמאי

עד חייב

אילימא ר' מרפון מי הוי נזיר כיון דבשעתא דקא נזר לא ידע אי פלוני הוא ואי לא מי חלה עליה נזירות יוהתניא ר' יהודה אומר משום ר' מרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא נתנה נזירות אלא להפלאה אלא ר"י דכרי הוא דתניא יהריני נזיר על מנת שיהא בכרי הזה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוםר ור' יהודה אמתיר ר"ש סבר כיון דאילו לא נגנב דלמא הוו ביה מאה כור והוי נזיר השתא נמי הוי נזיר והכא נמי כיון דאי אתא לקמן וידעיגן דפלוני הואי הוי נזיר השתא נמי הוי נזיר: מתני׳ יראה את הכוי ואמר הריני נזיר שזה חיה הריני נזיר שזה אינו חיה הריני נזיר שזה בהמה הריני נזיר שאין זה בהמה הריני נזיר שזה חיה ובהמה הריני נזיר שאין זה לא חיה

דאמר [א] הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

שלשה ימינין אסורין בנזיר המומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן יוכל היוצא מן הגפן מצמרפין זה עם זה הואין שיאכל מן הענבים כזית משנה

היכי משכחת לה בשלמא שש משכחת לה כגון שאומר הריני מיר שוה חיה ושאין זה חיה שוה בהמה ושאין זה בהמה שזה חיה ובהמה שאין זה לא חיה ולא בהמה אלא אידך תלתא היכי משכחת לה והא שאחד מכם נזיר (קאמר) שאין אחד מכם נזיר שכולכם נזירין לא שייכי בחד גברא: בגרן דאמר הריני נזיר ונזירות הכל עלי. ראה ט' בני אדם שנתפסו עלמן במירים בכוי ואמר הרי עלי כל דין נזירות כולכם הרי יש עליו תשעה ספיקות נזירות ואם ירצה לתקן עצמו יאמר אם יש עלי ט׳ מירות חובה מוטב ואס לאו הרי עלי ט׳ מירות נדבה:

[הראשונים]. ומיירי שחזר בו תוך כדי דבור ואגב אורחיה קמ"ל

דתוך כדי דבור כדבור דמי ודבריו האחרונים עיקרים:

סהרתיע לאחוריו אינו נזיר. המ מת לקמן הוי מיר מני

הדרן עלך בית שמאי

שלשה מינין אסורין בנזיר המומאה. דכתיב (במדבר 1) על [נפט] מת לא יבא: והתגלחת. קדוש זיהיה גדל פרע: והיוצא מן הגפן. דכתיב ענכים לחים ויבשים לא יאכל: ובל היוצא מן הגפן מצמרפין זה עם זה. כגון עננים לחים ויבשים חרלנים וזגים שאם יאכל כזית מכולן לוקה משום דכתיב מכל אשר יעשה מגפן היין מחרלנים כו':

תשיעי ואמר הריני נזיר אם הוא כדברי אחד מכם. אלא ט' מיריות כו' כדלעיל. אמר רב ששת כגון דאמר הריני מיר וכל המיריות עלי. ואמר לנו המורה דהך סתם מתני' דהכא מיחוקמא אפילו לב"ה דעד כאן לא פליגי ב"ה עלייהו דב"ש לעיל [לא.] אלא בטעות הקדש אבל בספק הקדש כגון הכא דאין ידוע אם כוי זה מין חיה או מין בהמה כדאמר מר (חולין דף פ.) כוי לא הכריעו בו חכמים אי מין בהמה הוא או מין חיה הוא אפילו ב"ה מודו דהוי טיר ודיקא נמי ששסתח דמתני? דכוי ב"ה היא דאם איתא דלב"ה לא סבירא להו דספק מיר הוי נזיר מאי איריא דקא בעי נלג.] (תנא) מני מתני? דתני הרחיע לאחוריו אינו מיר אילימא ר"ט כו' הא איכא ליה למימר דב"ה היא אלא מדקא מהדר לאוקמא אליבא דחד חנה היינו טעמא משום דאליבא דב"ה לא מיחוקמא דאילו לב"ה הוי נזיר גמור כי הרחיע לאחוריו דקסברי ב"ה נזירות יוספק הוי נזיר: הדרן עלך בית שמאי

שלשה מינין וכו' וכל היולא מן הגפן. כגון חרלן ויין וחומץ מלטרפין זה עם זה לכזים: פואינו חייב עד שיאכל מן הענכים כוים. פוהם נמי מיחייב על זג וחרצן אלא הא אתא לאשמועילן דאינו חייב אלא בכזית מו. והא דקתני ענבים לאפוקי מרבי אלעזר כדמפרש בגמ' וע״בן:

אי כב"ש אפי' בהרתיע לאחוריו הוי נזיר וכב"ה נמי לא דלב"ה כיון דאילו פי' הרא"ש אתא לקמן הוי נזיר אותו שנתקיימו והתניא ר"י אומר משום דבריו כי נמי הרתיע הוי ספק נזיר: ר"ט וכו' תימה אמאי מייתי אילימא ר' טרפון מי הוי ספקי נזיר. ברייתא ממתני׳ גופא ה״ל כיון דבשעה שנדר לא ידע אם פלוני בוריות כומות: גופא ודי לאתויי דקתני ר"ט אומר אין אחד מהם נזיר. וי"ל מו למ: והתניא כו'. ומי קשה דניחא ליה לאתויי ברייתא לייתי ממתני׳ אין אחד מהן נזיר וי״ל דמפרש טעמי דר"ט. ועוד דשמא ניחא ליה לאיתויי הברייתא דמתני׳ מצינו לפרושי ר״ט דמפרש טעמא דקרא: אלא ר"ר אומר איז אחד מהם נזיר . ודאי אלא כולם ספק. [אבל דברי הוא. דאמר דלא מחית איניש בברייתא אין לפרש כן] דא"כ היינו ר"ט [דמתני'] נפשיה לספיקא אבל אי יודע מי הוה הלכך משמע ליה לפרוש הוי נזיר ותימה דהכא משמע דלר"י האכן משמע איה לפודשי דאינן נזירין כלל הלכך מוקי לה כר׳ יהודה דכרי היכא שנודע מי היה דהוי נזיר אע"פ נוקי לה כו יהודה זכוי דסבר דלא מחית איניש נפשיה לספיקא ובדעתו שלא הפליא נדרו ובפ"ב דנדרים (דף יט.) קאמר רב אשי ההיא ר"י . שאם לא יתברר שלא יהא לכרי הוי ר"י משום ר' טרפון דאין עליו שום נזיר: ראה את אחד מהן נזיר ובדין הוא דכי נמי הכוי וכו' ששה אנשים ראו כוי אחד. אמר האחד לא נגנב לר"י דאינו נזיר דאין ב הריני נזיר אם הוא זה חיה הפלאה והא דתניא נגנב לרבותא והב׳ אמר הריני נזיר אם אינו חיה והג' אמר הריני דר"ש ולריך לומר דלרב אשי לא נשנית מתני' דהכא לר"י אלא נשנית אמר הריני נזיר אם אינה לתנא דפ"ב דלעיל (דף יג.) דאמר בהמה והה' אמר הריני נזיר אם הוא חיה ובהמה והו' אמר הריני נזיר אם הפילה אשתו אינו נזיר אלא: ה"ל בן הוי נזיר בן אע"ג דבשעת שנדר אינו לא חיה ולא בהמה. [לא] הוי הפלאה הלכך מתני' דהכא הא' אמר הריני נזיר אם לתים כוותיה: תנא חדא ש' אחד מכם נזיר. והב' אמר [נזירים]. גבי כוי דמתני׳ ג] דכוי אחר מכם נדין וחב אמו הריני נזיר אם אין אחד מכם נזיר. והג' אמר הריני נתפסין בספיקות וי (ראייה) כדתנן נזיר אם כולכם נזירים. במתני׳ ותני אידך ט׳ נזיריות דמשמע וא"ת איכפל תנא לסתום לאדם אחד חלים עליו ט' מיריות כב"ש דלב"ה מי שאינו מספיקה דכוי: בשלכוא [מ' כדבריו לא הוי נזיר. וי"ל מבורו לא הור נורו. הרל אשמעינן נמי לב״ה דספק נזיר הוי דכוי הוי ספק חיה נזירים] משכחת לה כגון דהוו גברי מובא דאתפים ואזיל. לענין + המפורש וספק בהמה וספק בריה במשנה אלא ט' נזיריות באדם אחד שניהם ואסור בהרבעה עם שניהם כדאיתא בשלהי שניהם כואיתא בשיחי מס' כלאים: בשלמא ט' נזירים כגון דהוי גברי טובא כדפריש במתני׳ אבל ט׳ נזירות לחד גברא היכי משכחת לה. בשלמא שית מ"ל כגון שאמר אדם שזה חיה שאינו חיה שזה בהמה שאינו בהמה שהוא חיה ובהמה שאינו חיה ובהמה אבל מה שאמרו

ולב״ה ט׳ ספק נזיר: םליק פרקא שלשה מינין אסורים בנזיר הטומאה דכתיב על כל נפשות מת לא יבוא והתגלחת דכתיב תער לא יעבור על ראשו. והיוצא מן הגפן דכתיב וענבים לחים ויבשים לא יאכל לכזית ללקות דכתיב מכל

נ׳ האחרונים לא מ״ל בחד גברא. כגון דאמר הריני נזיר ונזירות הכל עלי

דאם ט' שהתפיסו כדפריש

י נזיר שעל כולכם עלי נמצא

לב"ש ט' נזירות ישנו עליו

א) ל"ל וכל היולא מן הגפן מלטרפין כגון ענבים לחים ויבשים ותרלנים וכו'.